

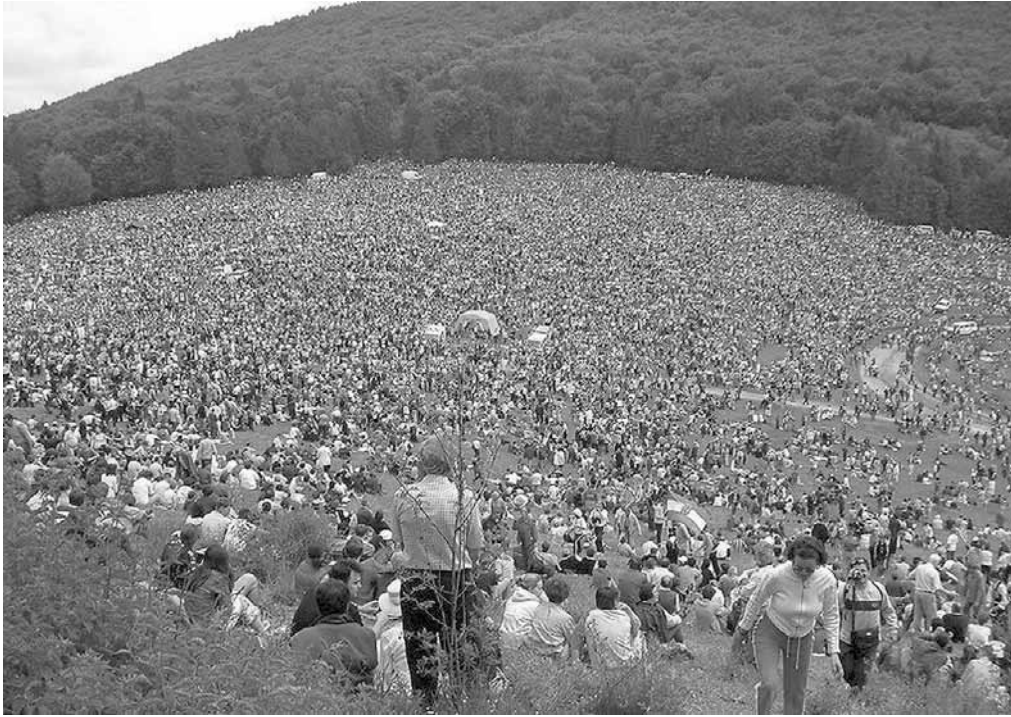

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XIV. évf. 133. szám 2015. május

Csíksomlyói búcsú

«A búcsú (latinul: indulgentia) egy katolikus bűnbánati vallásgyakorlat, amely a bűnbánat szentségében már föloldozást nyert bűnért járó, ideigtartó büntetés elengedése. A búcsút a keleti ortodox egyházak nem ismerik el, a protestáns egyházak pedig kifejezetten tagadják.

A katolikus tanítás szerint a bűnbánat, illetve a gyónás visszavezet a kegyelem állapotába, az isteni életbe, viszont a bűn „nyomai”, pl. a kialakult rossz szokások megmaradnak bennünk (lelkünkben, pszichénkben, reflexeinkben); ezért, valamint a bűnnel együtt járó károkozás miatt szükségünk van vezeklésre, illetve ezért jutnak emberek az „ideigtartó” büntetésre, a „tisztítótűzbe” is. A teljes búcsú az „ideigtartó” büntetéstől, vagyis (ha most meghalnánk) a tisztí-

tótúztól szabadít meg minket, illetve a tisztítótűzben szenvedőket a mennybe juttatja.

A búcsú eredeti neve „elengedés” (latinul: indulgentia) volt. Ez azt fejezte ki, hogy Isten az Egyház által elengedi az ideigtartó büntetést. A magyar „búcsú” kifejezés arra utal, hogy az ember búcsút vesz a rá váró büntetéstől, Jézusnak az Egyház révén közvetített kegyelme által.

A búcsújáró hely olyan kegyhely, ahol szentek ereklyéi, illetve tiszteletükhöz kapcsolódó kegyképek, szobrok stb. meglátogatása révén búcsú nyerhető el (pl. Mária-kegyhelyek).» – írja Wikipédia a búcsúról.

Az elengedésben van valami megalázó, velünk, bűnösökkel szemben gyakorolt kegykönyörület, amit nehéz elviselni, mert inkább vállalható a büntetés, mint az a tudat,

hogy szánomra, elnézésre szorul az ember.

Hát ezért van az elengedés helyett a búcsú, ahol az ember méltósággal válhat meg a büntetéstől, mint távozó kedves ismerősnek, integethet neki, mondván, hogy „Viszlát! Jövőben újra találkozunk.”

Erről szól az a vallásos szertartás, amit úgy nevezünk: búcsú. A csíksomlyói búcsú viszont nem csupán erről szól. Egészen más töltetei is vannak. Egyrészt a hitünkben való megerősödést szolgálja, másrészt a nemzetünkben való megmaradásunk erősítő pillérének erős pillérét képezi.

Ez utóbbi által tud felekezete fölöttivé, össznemzetivé lenni. Felmutatja, hogy vagyunk, hogy minden megosztottságunk ellenére mégis alapvetően együtt vagyunk.

- molnos -

Búcsú

Elengedés. Búcsú. Megkönnyebbülés.

Elengedik a büntetést, búcsút veszünk tőle, és megkönnyebbülünk.

Minden terhek legnagyobbika a lelki teher. Abba roskad bele az ember leghamarabb, mert egy pillanatra sem tudja letenni, nem tud megszusszanni, új erőt gyűjteni, csak viszi, viszi egyre gyengülő inakkal, egyre inkább beletörődvé, elfogadva azt, ami elkerülhetetlenül következik.

Ha ilyenkor valami módon leveszik válláról a terhet, mondhatni újjászületik. Új erőt, életkedvet nyer. Bizakodóvá lesz. Fogadkozik, hogy még egyszer ugyanezt a hibát nem követi el. Megkönnyebbülve megy le a hegyről, amelyre a terhét felcipelte, amelyen otthagya. Arra gondol, hogy a két hegy közti nyereg úgy alakult, hogy megannyi ember ott hagyott bűne alatt hajlott ilyenné.

A búcsú általában az elválás pillanata. Csupa tétovaság, kusza gondolatok gomolyája, dadogva mondott szavak és az az érzés, hogy pontosan a lényegét nem sikerült elmondani. De az a tudat is, hogy innen valami más kezdődik. Így aztán, amikor a vonat kigördül velünk az állomásról, az első kanyarig még integetünk, még visszagondolunk mindarra, amit mögöttünk hagytunk, de onnan tovább az jár a fejünkben, hogy mit hoz az életünkbe az előttünk álló út.

Molnos Ferenc

A Polgármesteri Hivatal
elérhetőségei:

Cím: 545500 Szováta,
Főút, 155 szám

Tel: 0265 – 570218

Fax: 0265 – 570524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

Fogadóórák

Péter Ferenc polgármester:

– Kedd 11,00 órától;

Hegyi Mihály alpolgármester:

– Szerda 11,00 órától;

Domokos András jegyző:

– Csütörtök 11,00 órától;

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Csapó Dóra (szülei: Csapó András és Csapó Ilona); Gerebenes Teodora Adelina (szülei: Gerebenes János és Gerebenes Iuliana); Prejneanu Kristóf (szülei: Prejneanu Bogdan és Farkas Éva); Nagy Áron (szülei: Nagy Lóránt és Nagy Éva Eszter); Gábor Róbert (szülei: Gábor Róbert és Gábor Margit); Szilágyi Adrienn (szülei: Szilágyi László Lehel és Vónya Magdolna); Demeter Alpár (szülei: Demeter Zsolt és Demeter Tünde Ildikó); Fülöp Henrietta Kincső (szülei: Fülöp László és Fülöp Melinda Mária); Bokor Dóra (szülei: Bokor Csongor és Wagner Csilla); Káli Kristóf László (szülei: Káli László és Sikó Katalin); Máté Péter (szülei: Máté Péter és Istoica Cătălina); Kiss Anna (szülei: Kiss János és Kiss Annamária); Kelemen Zalán (szülei: Kelemen Zsolt és Kelemen Mária Magdolna); Csíki Johanna Katalin (szülei: Csíki Gyula és Csíki Enikő);

Isten éltesse Öket!

Házasságot kötöttek: Prundurel Dumitrescu Adrian Alexandru (Bukarest) – Cotrobescu Claudia Sabrina, Virág lakótelep E₂/5 szám; Szőke György Szabolcs (M. Eminescu lakótelep E₂/2 szám) – Fábíán Orsolya (Felsősófalva);

Boldog házasságot!

Elhunytak: Fogarasi Tibor (sz. 1948) – Állomás utca 1/A; Mező Erzsébet (sz. 1938) – Parajdi út 117 szám; György Erzsébet (sz. 1930) – Parajdi út 78 szám; Lengyel Erzsébet (sz. 1934) – Mester utca 9 szám; Mezőfi Rozália (sz. 1947) – Május 1 utca 23 szám; Tóth Mária (sz. 1933) – M. Eminescu lakótelep L/5 szám; Bíró Magdolna (sz. 1932) – Május 1 utca 65 szám; Mihály Ferenc (sz. 1938) – Főút 103 szám; Nagy Anna (sz. 1944) – Május 1 utca 26 szám; Kovács Erzsébet (sz. 1937) – Templom utca;

Nyugodjanak békében!

Önkormányzati határozatok

26. sz. Határozat – soros gyűléselnök választásáról;

27. sz. Határozat – a marosvásárhelyi hivatásos tűzoltó alakulat egy állandó szolgálatot végző alegységének a Szováta városban való létrehozásának és működésének a jóváhagyásáról;

28. sz. Határozat – a Szováta város közbiztonságát szolgáló térfigyelő kamerák a városban való kihelyezésének, karbantartásának és működtetésének feltételeit előíró szabályzat elfogadásáról;

29. sz. Határozat – a helyi adókat és illetékeket szabályozó 2/29.12.2014-

as számú önkormányzati határozat módosításáról, kiegészítéséről;

30. sz. Határozat – a polgármester jelentésének elfogadásáról, amely a város elmúlt évi gazdasági, szociális és környezeti állapotáról készült;

31. sz. Határozat – az önkormányzati testület bejegyzésének visszavonásáról a Maros Megyei Hegyvidéki Egyesület és Partnerei a FEADER-Axa 4 LEADER Projektben való részvételből;

31. sz. Határozat – Szováta város csatlakozásáról a Sóvidék-Hegyalja Leader Akciócsoport-hoz;

Aki a virágot

Aki a virágot szereti, az rossz ember nem lehet – tartja a mondás. Ott van ebben egy életbölcesség mellet a szépség iránti tisztelet, szeretet, és akiben ez ott van, azzal már lehet valamire menni, hiszen az odafigyel másra is, az megbecsüli a más munkáját is, s a közös tulajdonból sem akarja valamiképpen kikanyarítani a maga picit, nem ás ki rózsatöveket a várost díszítő csoportokból, nem visz el árvácskát, muskátlit, egyebet ágyásokból, kihelyezett virágtartókból, az szemével issza a gondtal teremtett gyönyörűséget, és vigyáz rá.

Aki meg a tulipánt szereti, az különösen rokonszenves nekünk.

- molnos -

Adresa Primăriei
Orașului Sovata:
Sovata, Str. Principală
Nr. 155.

Tel: 0265 570 218

Fax: 0265 570 524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

Program audiențe

Primar: Péter Ferenc:

Martți – de la ora 11,00;

Viceprimar: Hegyi Mihály:

Miercuri – de la ora 11,00;

Secretar: Domokos András:

Joi – de la ora 11,00;

Decorații pe stâlpi

Deja suntem obișnuiți nu numai cu compozițiile florale din spațiile verzi și de pe terasele blocurilor, cu cele sădite în rabatele și benzile care însoțesc traseul căilor de circulație, în straturi de laele ori de trandafiri sau de panseluțe, ci și cu cele așezate ca decorații pe stâlpii de linie electrică. 400 de ghivece cu mușcate au fost postate de curând pe străzile orașului. Și nu numai la stațiune.

Mușcata preferă lumina și în timpul sezonului cald este indicat să fie ținută direct în soare. Perioada sa de înflorire este lungă, de la începutul primăverii și până târziu toamna.

Lucrări de recondiționare a drumurilor

Pe paginile ziarului de mai multe ori am relatat problemele create de praful din străzile cu suprafață macadam. Praful care pătrunde în gospodării, în casele oamenilor, în ochi și în plămâni. Praful se depune pe fațadă, țiglă, glafuri, nu poți ține un geam deschis, să pui haine spălate la uscat în aer liber. Lipsa asfaltului în multe străzi și creșterea traficului rutier este o cauză importantă a poluării.

Proiectele privind investițiile la acoperirea cu asfalt a străzilor din orașele mici nu aveau finanțări în recenta perioadă nici din sursele guvernamentale, nici din cele europene.

În fiecare an, consiliul local execută lucrări de recondiționare la toate drumurile cu macadam din orașul Sovata.

Până acum a fost reabilitat carosabilul din străzile: Câmpul Sărat, Teilor, Liniștei, Stejărișului, 1 Mai, Ciocărliei, Minei. Urmează să continue lucrările pe toate străzile.

Hotărârile Consiliului Local

Hotărârea nr. 26 – cu privire la alegerea Președintelui de ședință;

Hotărârea nr. 27 – cu privire la aprobarea înființării și funcționării în localitate a unei subunități de intervenție aparținând Detașamentului de pompieri Tg. Mureș;

Hotărârea nr. 28 – cu privire la aprobarea Regulamentului privind amplasarea, întreținerea și exploatarea echipamentelor componente ale sistemului de supraveghere video pe raza orașului Sovata;

Hotărârea nr. 29 – cu privire la modificarea și completarea H.C.L. nr. 72/29.12.2014, privind

stabilirea impozitelor și taxelor locale;

Hotărârea nr. 30 – cu privire la aprobarea Raportului anual al Primarului orașului Sovata privind starea economică, social și de mediu al orașului pe anul 2014;

Hotărârea nr. 31 – cu privire la aprobarea rezilierii Acordului de parteneriat încheiat între Asociația Județeană Montană Mureș și Partenerii în Proiectul FEDER-Axa 4 LEADER;

Hotărârea nr. 32 – cu privire la aprobarea aderării unității administrative – teritoriale al Orașului Sovata, la Asociația „GAL Sóvidék-Hegyalja”;

Extinderea rețelei de canalizare

Pentru colectarea, transportul și evacuarea apelor uzate, de la populație către stațiile de epurare este nevoie de extinderea sistemului public de canalizare și în zona Săcădatului, zona care nu a fost inclusă în proiectele de canalizare anterioare.

Sunt în curs lucrările de canalizare în lungime de 1040 m pe strada Lungă de la intrarea în strada Liniștei până la podul de peste pârâul Sovata din Săcădatul de Jos.

Székely Fesztivál, Budapest

Május első hétvégéjén első alkalommal rendezte meg a Székely Szeretetszolgálat Alapítvány a Székelyfesztivált. A rendezvény célja az volt, hogy a Magyarországon élők számára bemutassák Székelyföldet minden értékével együtt. Ennek érdekében néptánc, nótaszó, óriási székely zászló, székely ruhás leányok és legények, 25 ezer töltelekes káposzta és az Igazi Csíki Sör, valamint a desztinációk képviselői mind jelen voltak a budapesti Millenáris Parkban.

A hosszú hétvége egyik húzó rendezvénye volt a Székelyfesztivál, ahol a három nap alatt a kilátogatók megcsodálhatták a székelyek kultúráját és gasztronómiáját, énekelhettek és táncolhatnak velük, megkóstolhatták kézműves ételeiket és italaikat, de ami talán a legfontosabb, megismerhették a székely asszony talpraesettségét, a székely

nyőcsemete ültetésre került sor. Majd felcsendült a csik-somlyói déli harangszó is. Ezt követően a megnyitó keretén belül a rendezvény védnökei köszöntötték az egybegyűlt népes közönséget.

A rendezvény fővédnöke, Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter szerint a rendezvény első-sorban azon Magyarországon élőknek szól, akik még nem jártak Erdélyben, Székelyföldön. Köszöntőjében elmondta, hogy szeretné, ha a nemzet fővárosában kapnának egy olyan ízelítőt, melynek köszönhetően a fesztivált követően készítenék ellátogatni Székelyföldre. „Az

embert virtuálisan, leleményességével, a furfangos észjárásával együtt, csak szóba kellett elegyedni néhányával.

A rendezvény első napján, pénteken a megnyitó keretében egy igazi székely szimbólum talált táptalajra a Millenáris udvarban, hiszen fe-

a célunk, hogy a Székelyföld megmutassa magát Budapestnek. Szükségünk van arra, hogy a szálak újjáépüljenek minden vonalon. Hiszem, hogy nemcsak a kultúra, a művészet, az oktatás kapcsolta össze bennünket, hanem nagyon fontosak a gazdasági csatornák is. Magyarországnak, a magyar közösségnek szüksége van arra a gazdasági vérkeringésre, amelyben a Székelyföldet is be kell kapcsolni. Azok a vállalkozók, akik ma itt vannak, olyanok, akik tőlünk 800 km-re hoznak létre értéket, állítanak elő gazdasági produktumot. Nekünk szükségünk van arra, hogy az a magyar vállalkozás, amely ott létrehoz egy terméket, szolgáltatást az itt is megtudjon jeleni, találjon olyan kapcsolódási pontot, amelyen keresztül mi is működni tudunk és ők maguk is erősödni tudnak... Azt remélem ettől a három naptól, hogy nemcsak a kikapcsolódás, a rácsodálkozás három napja lesz, hanem olyan alkalom is, amikor majd magyar vállalkozók tudnak székely vállalkozók tenyerébe csapni.”

Szováta is képviseltette magát a Székelyfesztiválon, a Sóvidékiekkel karöltve egymást kiegészítve jelentünk meg. A szokásoktól eltérően, amikor legtöbb kiállításon szállásadók szóróanyagait díszítették a standot, most a helyi termelők termékei kapták a főszerepet. Így Szovátáról a fürdőszó, a méz, a tea és a fajtékok kerültek bemutatásra. Ezúton is köszönetet mondunk Miklós Istvánnak, Lukács Éva méhésznek, a Larix cégnek és Deák Zoltán vállalkozónak. A szovátai asztal további bemutató elemei a két nagy természeti kincsünk az iszap és a sós víz voltak. Mind azt hivatottak bemutatni, hogy miért érdemes városunkba látogatni.

A fesztiválon a kárpátaljai magyarok megsegítésére indítottak gyűjtést, elkészítették a magyarság összetartozásának térképét, amelyet elsőként a védnökök dedikáltak, majd az eseményen jelen levő Láng Zolt, II. kerületi polgármester és Péter Ferenc, Szováta város polgármestere is. A térképre a helyszínen lehet licitálni.

Kiss Zsófia

Vigyázzunk rá!

Azt mondják, 140 éves a Medve-tó, és nem tudom, hogy az valójában mennyit jelent egy tó életében. Csak sejtem, hogy ennyi évvel a háta mögött már nem lehet kölyök. De a viszonyításhoz nem csupán azt kell látni, ami már mögötte van, hanem azt is kellene, ami még előtte áll. Ki mondja meg, hogy egyáltalán mennyit él egy tó? Bizonyára megannyi dolgon múlik az. Meghatározó a mérete, keletkezésének mikéntje, hogy milyen kőzetek alkotják a medrét, mennyi hordalék kerül belé stb.

Mindenesetre ez a 140 év már tiszteletet követel. Felköszöntésekor már nem mondhatjuk mint éretlen kölyöknek egy fejbúra nyomott barack kíséretében, hogy „nőj nagyra!” Valami annál tiszteletre méltóbb módot kellene találnunk a születésnap köszöntésére.

A száznegyvenből százhuszonöt bizony úgy telt el, hogy senki sem számoltatta, ilyentájt nem mondta, hogy „Isten éltesen sokáig!” Aggódva sem sokan gondoltak rá, hogy „vajon mennyi szabatott számára ki, vizében meddig fürdhetünk, látványában meddig gyönyörködhetünk?”

Engem bizonyosan túlél, de ma már úgy nézünk rá, mint soha nem pótolható, kincsre, megismételhetetlen csodára, amit egyszer végleg elveszithetünk (ebben a „mi”-ben elkövetkező generációkra gondolok). Hát vigyázzunk rá, hogy minél tovább meg legyen!

Molnos Ferenc

Program-előzetes féle a városnapokra

A Medve-tó születésnap ünnepsége immár tizenöt éve a szovátai városnapokat is jelenti. Ilyenkor háromnapos programmal várják a helybélieket és vendégeket a szervezők, s mindhárom napnak megvan a maga specifikuma.

Így lesz ez most is. A városi sporttelepen június 12-én, **pénteken** kezdődik az ünnepség. Délelőtt gyereknapot tartanak, amelyen különböző programokkal kötik le a kicsik érdeklődését. A Madaras testvérpár – Zsolt és Beáta – zenés műsorral kedveskedik nekik. Délután meg diáknapot tartanak. A Szovátai Ifjúsági Szervezet (SZISZ) szervez programot a fiataloknak. Akárcsak a tavaly, idén is sok üstben gulyást főznek a nagy diákok a gyerekeknek. Este pedig az egzotikus nevű Rosario Intermullo lemezlovas ígér jó muzsikát, kellemes hangulatot.

A **szombat** huszár-ébresztővel kezdődik, ügyességi- és sportvetélkedőkkel folytatódik. Aztán a sorban felállított üstökben, mint minden alkalommal, elkezdődik a gulyásfőzés, hogy a csapatok a koradélutáni órákban minél finomabb falatokkal nyerjék el a zsűri, majd a közönség kegyét. Most is vetélkednek az erős emberek, lesz taekwondo-bemutató, fitness és még néhány ismert program, de újdonsággal is jelentkeznek a szervezők.

Az este közeledtével kezdődnek a koncertek. A sorra fellépők közt ott lesz a Vecker, a Bronx, a Bagossy Brothers Company és egy román együttes is. Az est, a nap és az egész ünnepség fénypontja lehet a 22 órakor kezdődő Ruzsa Magdi koncert.

A koncert után még tűzijáték következik, majd Anders lemezlovas próbálja az éjszakába nyúlva fenntartani a jókedvet.

Vasárnap délelőtt labdarúgó-bajnokságot szerveznek a gyerekeknek. Ekkor lesz a szokásos Medve-tó Kupa sakkverseny gyerekeknek és felnőtteknek.

A délután és az este a népzene és a néptánc kedvelőké. Amatőrök és profik lépnek fel. Gyerekek, kamaszok mutatják be frissen szerzett tudományukat, illetve a táncban már járatosabb nagyobbak mutatják meg a néptánc szépségeit. Fellépnek az alsósófalvi hagyományörzők, de itt lesz a Bekecs illetve a Maros együttes is.

A ROMAFEST cigány zenét és táncot ígér, a Mezőhavas népi zenekar pedig szép népdalokat, jó muzsikát.

Persze, ez csak egy jelzés, egy program-előzetes féle a városnapokra, a teljes műsor ennél gazdagabb. Minden korosztályhoz szól, mindenki találhat kedvére valót benne.

Röviden

Útjavítás

Többször írtam már róla, mekkora gondot jelentenek a makadám utak a városban, amelyek már régóta nem felelnek meg az ugrásszerűen megnövekedett gépjárműforgalomnak. Rövid idő alatt kigödrösödnek, esős időben krémes latyakot kavarnak rajta az autók kerekei, jó időben pedig porfelhőt vernek fel rajta.

Egy-egy kis feljavítás, kátyúzás, kövezés azért ideig-óráig valamelyest enyhít a bajon.

Az elmúlt hetekben a kövezett utcák feljavításába fogott az önkormányzat. Gréderrel legyalulták az útfelületeket. Ahol szükséges volt, az útpadkát is, mert a sánctakarításból származott föld akadályozta a víz lefolyását az úttestről. Ezt el is szállították onnan. Kátyúzta, köveztek szükség szerint.

A legforgalmasabb utcákkal kezdték, majd a többivel folytatják. Eddig a Sómező, Hársfa, Csendes, Tölgyes, Május 1, Pacsirta, Bánya utcákban végeztek javítást.

Egy kis aszfaltréteget (a tavalyi munkákat kiegészítéseként) a Bekecs lakótelepen terítették.

Csatornázás Szakadátban

A korábbi évek jelentős csatornahálózat-bővítés sem tudta lefedni Szováta valamennyi részét, még maradtak ki utcák az uniós támogatással végzett fejlesztésből. Most egy újabb csatornaszakasz (mintegy ezernegyven méter) elkészítése folyamatban van a Hosszú utcában, a Csendes utca bejáratától az alsószakadati iskola melletti hídig. Ezzel is jónéhány családi ház kerül majd bekötésre, s ezáltal kevesebb szennyvíz jut a közvetlen környezetbe.

Virág a magasban

Immár hozzászokott a szemünk, hogy nem csupán a talajon, parkokban, körforgalmak virággruppjaiban járdák melletti betonteknőkben, de a magasban is pompáznak a virágok. Most nem csupán a az erkélyek virágkiállításaira gondolok, hanem a járdák melletti korlátokra, villanyoszlopokra függesztett muskátli bokrokra.

Nemrég négyszázat darabot helyeztek ki az önkormányzat dolgozói a városban. Csak maradna is meg a helyén valamennyi!

Kátyúzás

Kátyúznak, és én örvendek, amikor kátyúznak. Nem csupán azért, mert általa eltűnik néhány tengelyt, bokát törő gödör a simának mondott aszfaltról, de mert érdekes gondolatokat indukál mindannyiszor bennem.

A kátyúzás számomra olyan, mint egy sakkjátzsma végjátéka, amikor a két király mellett nincs már egyetlen gyalog se, s a tisztek közül is csupán a huszárok, akik lóugrásban járnak keresztül-kasul a játékmezőn. Tehát átugranak bizonyos fehér és fekete négyzeteken, meg-megtorpannak egy picit, hogy rugaszkodjon egyet a társ is, vagy egyazon lendülettel szökdelnek tovább. Persze, így könnyen kimaradhatnak négyzetek, amelyekre lábukat sem teszik.

Mikor az aszfaltról frissen betömött kátyúkat nézem, próbálok megérteni az aszfaltozó stratégiáját s a játszma végkimenetelét: hol tartózkodhatott a támadott király, és miként védték őt illetve mentek ellentámadásba a huszárai. Nem lehetetlen feladat. Ahol egymás mellett két gödörbe is aszfalt került, az nyilván a király mozgását mutatja. Ahol meg több egymás mellett tátongó lyuk közül csak egyet tömtek aszfaltról ki, onnan a huszár lova rugaszkodott tovább.

A sakkjátékban, persze megvan az a lehetőség is, hogy ilyen helyzetben is előbb-utóbb minden négyzetre lépjen valamelyik figura. Csak tudnák ezt a kátyúzó is, csak hinnének magukban, hogy kis törődéssel, kitartással rövid idő alatt jobban kiismerhetik a sakkfortélyait!

De miről is beszélek, hiszen amikor e sorokat írom, még nem ért véget a játszma, még folyamatban van a kátyúzás? Akár azt is hihetem, hogy kis szerencsével remivel ér véget a parti, s az autós meg a gyalogos végül nem kap mattot.

Ötvenéves érettségi találkozón

Május az év legszebb hónapja. Kizöldülnek a fák, és virágba öltözik a természet.

Május a kicsengetések időszaka, de általában ilyenkor tartják a kicsengetésektől származó évfordulós találkozót is.

Május 9-én tartottuk a ötvenéves találkozónkat. A kicsengetésünkre és a korábban együtt töltött iskolai évekre emlékeztünk a szovátai Ady Endre Elméleti Középiskola 1965-ben reál és humán szakon végzett diákjai. Köszönet a szervezőknek, Arros Dénesnek, György Lászlónak és Salat Sándornak a kitűnő szervezésért!

Az ötven év utáni visszatekintésre szovátaiak mellett Sóvidék más településeiről, a Nyárad mentéről és a Kis-Küküllő mentéről érkeztek volt diákok. Egy ötvenéves iskolai találkozón nem meglepő, hogy a számbavételt jelentő osztályfőnöki órán az osztályfőnök igazoltan hiányzik. Így történt ez alkalommal is. A helyettesítésre felkért egykori tanárunk, Derzsi Ferenc magas korát meghazudtoló fiatalos lendülettel és, persze, nagy örömmel és szeretettel vezette le. Az eltelt évtizedeken és a befutott karrieren túlnézett, vissza az iskolába, és az ünneplésre összegyűlteket lányokként, fiúkként köszöntötte.

Hiába kerestük és találtuk meg egymás arcában a régi lányokat, fiúkat, mégsem tudtuk nem létezőnek tekinteni az elmúlt időt, hiszen minden találkozónkon egyre hosszabb azoknak a tanárainknak és diáktársainknak a névsora, akiknek emléke előtt minden érettségi találkozónkon

egyperces néma főhajtással adózunk.

A beszámolók rövid és összefoglaló képet adtak az életünkről. Már nem a szakmai eredmények kerültek középpontba, annál inkább a családi életben megélt örömök, bánatok. Sokan panaszkodtak, hogy naponta nem gyönyörködhetnek unokáikban, hiszen gyermekeik családjukkal külföldön élnek. Az egészségügyi problémák is előkerültek, aztán, hogy kicsi a nyugdíj, alig lehet kijönni belőle, de a hálálkodás is, hogy az élet megannyi nehézsége ellenére, lám, eljöhettünk, itt lehettünk, és örülhettünk a viszontlátásnak. Már akik megtehetjük, mert ahogyan ilyenkor lenni szokott, a távol élők akár külföldről is eljöttek, mások sokkal közelebről, akár a városból is távolmaradtak.

Az iskola díszterméből a kertjébe mentünk, ahol az elhunyt társak emlékére emelt

kopjafánál elhelyeztük az emlékezés koszorúját. Aztán közös fényképezkedés után egy lelki elmélyülést segítő misén vehettünk részt a szomszédos római katolikus templomban, ahol Köllő Tibor plébános és Baczoni Sándor református lelkipásztor szolt az ünnepelőkhöz. Akik azon részt vettünk, lelkiükben feltöltődve, hitben megerősödve folytattuk találkozónkat.

Utána az egykori bentlakók kívülről megtekintették volt bentlakásukat, felidéztek a régi emlékeket, nosztalgiával gondoltak mindarra, ami ott velük megesett. Sokminden másképpen volt akkor. A város még nem volt közművesítve, a vizet székérral hordták, az illemhely az udvar végében volt. Akkor mindez természetesnek tűnt, nem háborogtak ellene.

A díszebédet a fürdőtelepen, a Káli étteremben fogyasztottuk el. Tanáraink megfogytat-

kozott csapatát is meghívtuk, töltsenek el velünk ott néhány kellemes órát. Jó alkalom volt ez még több beszélgetésre. Közös emlékezésre és tervezésre, hiszen találkozó után ismét találkozó következik. Megfogalmazódott, hogy nem csupán ilyen alkalmakkor kell találkozunk, hanem valamilyen ünnepség alkalmával, hanem a mindennapokban is. Bepótolni mindazt, amire eddig nem volt időnk, alkalmunk, és egymást erősítenünk, segítenünk kell gondjainkban. Összefogni, gyermekeinknek ezzel példát mutatni, őket is összetartani, unokáinkat imádkozni tanítani. Megmutatni, hogy itt vagyunk, hogy sokan vagyunk, és emberhez méltó életet akarunk élni eleink földjén, a Kárpát-medencében, Erdélyben. Mi megálljuk a helyünket, bárhová sodor a sors, bármilyen próbatétel elé állít az élet.

Bíró Magdolna

A VII. Szovátai

A fesztiválunk mottója, ami útnak indított bennünket, Leopold Mozarttól származik: „az énekes zene a hangszeres zene örök ideálja.”

Hálával tartozunk nemzetünk nagyjának, Kodály Zoltánnak, hogy a kórusmuzsikát olyan szintre emelte Magyarországon, amiből ma is táplálkozunk, és amiért ilyen fesztiválokat szervezünk. Kodály arra buzdít bennünket, műkedvelőket, hogy vegyes karokká tömörüljünk és énekeljünk, idézem „hiszen az eredmény, lelki emelkedettség, boldogabb, igazabb, jobb emberek.”

A tízezres kis városunkban, ahol kórusunk is csak huszas létszámú, évente minden tavasszal, immár hét éve, fesztiválba tömörülünk, így a zenekultúrában szegényes környezetünk ilyenkor feltöltődik a gyönyörű emberi hangokkal.

Sikerült létrehozni, életre kelteni, megvalósítani álmainkat, Széchényi mondása szerint „a legjobb ötlet is csak egy lehetőség, ha nem teszünk

érte”. Tettünk és tovább fejlesztettük fesztiválunkat az idén, minősítő fesztivállá. Istennek hála, már nem tudnak meggátolni a határok abban, hogy egy nemzethez tartozva, azonos kultúrát képviseljünk, és megpróbáljunk felzárkózni az anyaországi zenei fejlettségi szintre. Azért minősítettünk azok, akiknek még nem volt erre lehetősége, hogy szembenézzünk magunkkal, tudjuk és hogyan kell fejlődünk.

A továbblépéshez pedig a mindenkori visszatekintés is szükséges, mert az ad erőt a fejlesztéshez. Ezért képekben is megmutattuk mi történt itt a hat év alatt, és kik vagyunk itt ma.

Hét éve, amikor elindítottuk ezt a fesztivált, példaképünként emlegettük Liszt Ferencet, aki Erkel Ferencsel együtt, 1865-ben, az első Pesti zenei fesztivál elnöke volt és vezényelt is ez alkalommal, nagy tisztelettel lépünk nyomukba.

A fesztivál szervezésekor arra is törekszünk, hogy min-

den évben emlékezzünk zenekultúránk nagyjaira. Így mindig igényes közös művet választunk évfordulós zeneszerzőktől. Énekeljük már Liszt Ferenc *Magyar ünnepi dalát*, Kodály Zoltán *Szép énekszó műzsájához*, M á r k o s

Albert *Erdély* című művét.

Idén nagy örömünkre saját fesztiválművet szerzett nekünk a magunkénak is mondható nagytiszteletű zeneszerzőnk Csíky Boldizsár, a *Két népdal* feldolgozásával, amiért nagyon hálásak vagyunk.

Fontos a kórusfesztivál a város előljáróinak is, hiszen a rendezvény fővédnöke Péter Ferenc, Szováta város polgármestere, a következő szavakkal köszöntötte az ünneplőket:

Tisztelt szervezők és résztvevők!

„Sehol sem magányosabban az emberek, mint zsúfolt nagyvárosok forgatagában, ahol bár akaratlanul is a másikba ütközünk, mégsem találjuk az utat egymáshoz. Nem találjuk azokat a gesztusokat, szavakat, amelyek mentén a reménnyel indulhatnánk el, hogy nyitott kapuval, kinyújtott kézzel, meleg szavakkal várnak ránk. – Molnos Ferenc *Beszélgetések* című interjúkötetének előszavából idéztem.

Miért éppen ezt választottam?

Mert egy kórusfesztivál ember és ember találkozásának örömeiről szól. Nincs ennél nagyobb kaland az emberiség történetében, mint érdeklődéssel találkozni egymással és kommunikálni. Jelzést adni magunkról, és jelet venni a másiktól. Kereső kíváncsisággal meglátni, hogy mikben különbözünk, és örömmel felfedezni, hogy mindazok ellenére, mennyire hasonlatosak vagyunk.” (idézet a polgármester köszöntőjéből).

Köszöntöttük meghívottainkat, vendégeinket.

A minősítő bizottság tagjait, akik nemzetközi szinten is elismert szaktekintélyek. Az elnöki tisztséget dr.Kollár Éva töltötte be, a KÓTA elnökségi tagja, a Magyar Kodály Társaság társelnöke, aki a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora, Liszt díjas és Artisjus előadói díjas karnagy, a Budapesti Monteverdi Kórus alapító karnagya, több nemzetközi és magyar zenetudományi társaság vezetőségi tagja. Dr.Kutnyánszky Csaba a minősítő bizottság tagja, a KÓTA elnökségi tagja, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora, tanszékvezető és az Egyetem prorektora, a pécsváradi Női Kamarakórus karnagya, a pécsi UniCum Laude Énekegyüttes alapító tagja, művészeti vezetője, több nemzetközi kórusverseny díjazottja. Saltzer Géza a minősítő bizottság tagja, a KÓTA elnökségi tagja, a Nemzetiségi Szakbizottság elnöke, a Tatabányai Vegyeskar karnagya, Tatabánya emblematikus személyisége, Környén és Felsőgallán német nyelvű énekkarokat vezet.

Tavaszi Kórusfesztiválról

Köszöntöttük a fesztiválunkon megjelent Csíky Boldizsár zeneszerzőt a fesztivál összkari művének szerzőjét, Tóth Guttman Emesét a Romániai Magyar Dalosszövetség elnökét, Márton Zsolt Barnát a Seprődi János kóruszövetség elnökét

Meghívott kórusainkat:

- a testvérkórusunkká fogadott Pécsváradi Női Kamarakórust és karnagyát Kutnyánszky Csabát;

- a felvidéki meghívott vendég kórust, a Galántai Kodály Zoltán Daloskört és karnagyát Dr. Józsa Mónikát, aki az összkari művet vezényelte;

- a Guttman Mihály Pedagógus kórust Kolozsvárról és karnagyát Bedő Ágnes;

- a Cantus Firmus Vegyeskart Sepsiszentgyörgyről Jakab Árpád karnagyukkal;

- a Szent Miklós Kamaragyűttest Gyergyószentmiklósról, Kolcsár Árpád karnaggyal;

- a Lux Aurumque kamarakórust Csíkszeredából, karnagyával Ványolós Andrásal;

- a Bernády György Kamarakórust Marosvásárhelyről, Márton Zsolt Barna karnaggyal;

- az Alla Breve Vegyeskart-Székelyudvarhelyről, Kovács László karnaggyal;

- a Cantuale vocal quintetet Nyilas Szabolcs vezetésével Marosvásárhelyről;

- a Szalman Lóránt Egyetemi Kórust Marosvásárhelyről dr. Orosz-Pál József tanárukkal;

És utoljára köszöntöttük a vendégfogadó, fesztivál-szervező lelkes kis csapatot a Szovátai Intermezzo Kamarakórust, amely mindent megtett azért, hogy jól érezzük magunkat, és még énekelni is tudnak, és magukat megmértetni is hajlandóak voltak.

Ugyanakkor szeretettel vártuk

a média képviselőit, és mindnyájunknak kellemes audíciót, jó szereplést kívántunk.

A hangversenyt az emléklapok és minősítő oklevelek kiosztása követte.

A minősített énekkarok abc-sorrendben léptek fel. Ezúton is gratulálunk minden dalostársunknak a szép eredményekhez: a székelyudvarhelyi Alla Breve Vegyeskarnak a hangversenygála minősítéshez (karnagyuk Kovács László), a marosvásárhelyi Bernády György Kamarakórusnak az arany minősítés dicséréhez (karnagyuk Márton Zsolt Barna), a kolozsvári Guttman Mihály Pedagóguskórusnak az arany minősítés dicséréhez (karnagyuk Bedő Ágnes), a szovátai Intermezzo Kamarakórusnak az arany minősítéshez (karnagyuk Fülöp Judit), a csíkszeredai Lux Aurumque Kamarakórusnak az arany minősítéshez (karnagyuk Ványolós András), a Szent Miklós Kamaragyűttest Gyergyószentmiklósról az arany minősítéshez (karnagyuk Kolcsár Árpád).

A szünetben megcsodálhatták városunk nagy grafikusa, Kusztoz Endre kiállítását, aki a Magyar Művészeti Akadémia tagja volt, Szovátai város díszpolgára, örökös tiszteletbeli tagja. Sajnálatlaltal és nagy-rabecsüléssel adóztunk e kiállítással emlékének.

A fesztivál második részében azok a vendégkóru-

sok szerepeltek, akik nem kértek minősítést. Meg kell jegyeznünk, hogy a minősítéstől függetlenül a koncert ezen része is magas színvonalú zenei élményekben gazdag és változatos volt.

Szakmai szempontból ezután következett a legfontosabb része a fesztiválnak, a szakmai kiértékelő. Itt mindannyian rengeteget tanultunk, hiszen minden együttesről részletes elemzést hallhattunk. Zenei és karnagyi munkánk minőségének emelésére mindenkihez volt szavuk, útmutató jellegű meglátásuk, javaslatuk. Azt latolgattam magamban, hogy mindezt sokkal több erdélyi karnagy, zenével foglalkozó szakember kellene hallja.

A közös vacsorán mindenki boldogan és elégedetten társalgott, ismerkedett, dalolt.

A külföldi kórusok számára másnap folytatódott a vendég szereplés a szovátai templomokban, így a Pécsváradi Nőikar fellépett az Unitárius templomban Istentisztelet után gyönyörködtetve a hallgatóságot sok szép egyházi művel dr. Kutnyánszky Csaba karnagy vezényletével.

A római katolikus templomban pedig a Galántai Kodály Zoltán Daloskör énekelte a szentmise részeit és a végén lelket gyönyörködtető műveket szólaltatott meg dr. Józsa Mónika vezényletével.

Vendégkórusaink megcsodálhatták a fürdőtelep csodálatos hangulatát, máris visszavágyva vettek búcsút tőlünk.

Mindez nem jöhetett volna létre a Nemzeti Kulturális Alap segítségével, a Communitas alapítvány támogatása és a Szovátai város Önkormányzata nélkül, de sok-sok szovátai szponzor nélkül sem, mint: SC Szántó - Fülöp kft, S.C. Belamis kft, S.C. Elixon Impex kft, I.I. Fazakas Gabriella, György Zoltán - csilláros üzlet, I.I. Bucur Ildikó, I.I. Nagy S. Levente, Infoereg, Veritas étterem, Agro Prod Com Dosa kft, I.I. Baczó Mária, Trafic Turbo Tur kft.

Köszönjük a Sóvidék televízió felvételt és a közvetítést, ez által sokan megnézhettek és bekapcsolódhattak a kórusmuzsika varázslatos hangulatába!

Köszönjük szépen mindenkinek az anyagi és erkölcsi támogatást!

Fülöp Judit

Arany minősítést kapott az Intermezzo Kamarakórus

Aranyminősítést kapott az Intermezzo Kamarakórus az április 25-én szervezett. VII. Szóvátai Tavaszi Kórusfesztiválon, amelyen öt másik kórusal együtt jelentkezett a minősítésre a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetségénél, a KÓTA szervezeténél, amelynek vezetője a Liszt-díjas karnagy és a magyarországi Zeneművészeti Egyetem professzora, Dr. Kollár Éva is jelen volt a rendezvényen.

Megtisztelő a KÓTA által kijelölt, a minősítést végző szakmai zsűri összetétele – dr. Kollár Éva elnök, illetve dr. Kutnyánszky Csaba és Saltzer Géza elnökségi tagok (mindhárman nemzetközi szinten is elismert szaktekintélyek) –, és megtisztelő a KÓTA jelenléte a szóvátai fesztiválon, hiszen nem jellemző, hogy Magyarországon határain túl szervezett fesztiválokon minősítsenek.

Ebben, persze, benne van mindaz a szakmai és szervező munka, amely a Fülöp Judit karnagy vezette Intermezzo sokéves tevékenységét és az a siker, amely a Szóvátai Tavaszi Kórusfesztivál eddigi sikeres évadjait jellemezte. Mindezek nélkül sor sem kerülhetett volna a megmérettetés lehetőségére, különösen arra, hogy az éppen Szóvátán történjen meg. Dicséret ez a karnagy és valamennyi kórustag hozzáállását, szakmai- és szervezőmunkáját.

De miért fontos ez? Egyáltalán mit jelent a KÓTA minősítése? A szakma elfogadó pecsétjét, afféle felvételt egy magasabb szakmai osztályba. Egy bizonylatot a magas szakmai színvonalról, arról, hogy eredményes munkát végzett a kórus, és ezzel a további tevékenységre való serkentését ennek a kis közösségnek. De jelent egy magasabb társadalmi megbecsülést is.

A társadalmi megbecsülés a fesztivál fővédnöke köszöntőjéből is kicsendült. Ezekkel a szavakkal köszöntötte Péter Ferenc polgármester a VII. Szóvátai Tavaszi Fesztivált:

Nincs annál nagyobb kaland az emberiség történetében, mint érdeklődéssel találkozni egymással és kommunikálni. Jelzést adni magunkról, és jelet venni a másiktól. Kereső kíváncsisággal meglátni, hogy mikben különbözünk, és örömmel felfedezni, hogy mindazok ellenére, mennyire hasonlatosak vagyunk.

Manapság olyan idöket élünk, amikor azt tapasztaljuk, hogy csaknem teljes érdektelenség övezi mindazt, ami nem függ össze a pénzzel, az anyagi gyarapodással. A mindennapi hajsza e körül forog, és már nem marad energia másra. Már nem marad ener-

gia egymásra. Életünk nagy közös rituáléiból rendre kimaradunk. Behúzódnak a kuckónkba, és már onnan sem igazán figyelünk kifelé. El vagyunk szűkebb környezetünkkel, a magunk dolgaival, gondolataival, elvagyunk magunkkal. Nem érünk rá tartalmas együttlétekre, hosszas beszélgetésekre. Mások gondjait nem halljuk, a magunkét meg minek osztanók meg bárkivel is? Segítséget kinek nyújthatnánk, és segítséget kitől remélhetnénk? Csak eljárnak egymás mellett, és nagyon ritkán találkozunk. A léleképítés útjait is – aki még teszi – többnyire magányosan járja.

Elvesztettük volna a közösségben való gondolkodás, a közösségért javáért való törekvés képességét? Teljesen érdektelenné lettünk egymás iránt? Már nem becsüljük egymás álmait, céljait, munkáját? Nem hi-

szünk tisztességében? Önzetlen törekvéseiben, értünk való törődésében is valami álnokságot látunk? Eredményeinek, sikereinek nem csupán nem örülünk, de egyáltalán tudomást sem veszünk róla?

Mindannyiunkban megszülethetnek ilyen és hasonló kérdések, mert olyan benyomások érnek, hogy bennünk ilyen a kérdéseket generálnak.

Ilyenkor jól jön, ha valami elhessenti ezeket. Például egy kórustalálkozó, amely ismét meggyőz, hogy mégiscsak képesek vagyunk figyelni egymásra, hogy mégiscsak képesek vagyunk együttműködni, és hogy örömeinket leljük ebben az együttműködésben. Az emocionális töltet miatt, amit szavakban nem tudunk elmondani, azt elmondhatjuk a zene nyelvén, és ez szabadságélménnyel jár.

Hogy ez a rendezvény ennyi együttműködő és egymásra figyelő embert összehozott, már maga a siker. Köszönöm ezt Önöknek! Az, hogy szépen fognak énekelni, erre ráadás. De kicsoda ráadás! Kedves barátaim!

Ha tétován megnyitjuk egymásnak a szívünket, vegyük megtiszteltetésnek!

A pillanat törekeny. Hát „járjunk levett kalappal, figyelmesen, óvatos léptekkel, nehogy valami kárt tegyünk benne!”

Hát járjunk levett kalappal!

Járjunk levett kalappal azért is, mert az ismert marosvásárhelyi zeneszerző, Csíky Boldizsár éppen erre az alkalomra írt kórusművet. *Két népdal* című kórusművét a szerző megtisztelő jelenlétében mintegy háromszázötven énekes együtt énekelte Józsa Mónika, a galántai Kodály Zoltán daloskör karnagya vezényletével.

Az Intermezzo Kamarakórus mellett minősítésre jelentkezett kórusok – székelyudvarhelyi Alla Breve vegyes kar, a marosvásárhelyi Bernády György kamarakórus, a kolozsvári Guttman Mihály pedagóguskórus, a csíkszeredai Lux Aurunque kamarakórus, a gyergyószentmiklósi Szent Miklós kamaraegyüttes – mind sikerrel vették a megmérettetést. A fesztivál további résztvevői – a sepsiszentgyörgyi Cantus Firmus vegyes kar, a marosvásárhelyi Művészeti Egyetem magyar tagozata Szalman Lóránt egyetemi vegyes kara (felkészítő tanáruk a szóvátai dr. Orosz-Pál József), a marosvásárhelyi Cantuale énekegyüttes, a Pécsváradi Női Kamarakórus, a galántai Kodály Zoltán daloskör – szintén hozzáadtak a fesztivál magas szakmai színvonalához.

Molnos Ferenc

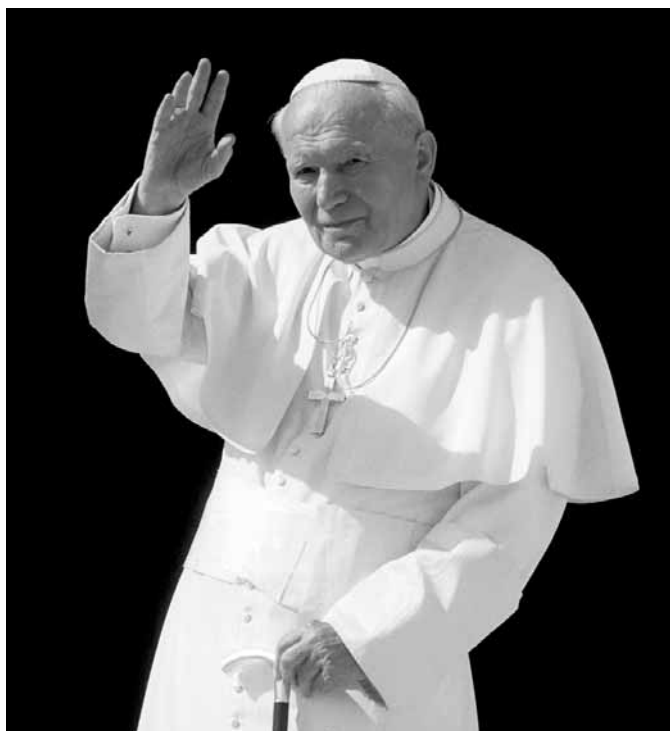
Választás, szétválasztás

Tíz éve, 2005. április 3-án *Karol Wojtyła* címmel írtam az általam „szemerkék”-nek nevezett rövidpróza formában mindmáig legrövidebb írásomat:

Ecce homo!

Íme az ember, aki az elmúlt negyed évszázad viharában mértéket adott a világnak!

A legkomolyabban vette azt, amit a „*Servus Servorum Dei*” (Isten szolgáinak szolgálója). Ennek következménye, hogy a 2005. április 2-án teremtőjéhez megtért pápát a kötelező idő kiváráásával és procedura betartásával 2014. április 27-én, húsvét második vasárnapján szentté avatták.

Ennyiben próbáltam tömören összefoglalni, II. János Pál pápa egyházvezetői és emberi nagyságát, jelentőségét. Hogy a tömör megfogalmazás lényege nem csupán személyes véleményemet tükrözi, arról megannyi könyv, sajtóanyag, film stb. bizonyíték. Politikai elemzők és társadalomkutatók a világegyház fejének szerepét nem csupán az emberek közti megértés, az egyházak és a népek közötti béke megteremtéséért való küzdelemben nevezték meghatározónak, de a kommunizmus mint ideológiai és hatalmi rendszer lebontásában is.

De, íme, hol tart a világ! Hová jutottunk! Az ember elborzad, mert még hinni akar abban, még törekszik, hogy elhiggye, hogy bajjaival együtt is nem csupán elviselhető, élhető, de szép is a világ.

A Ploërmel bretagne-i városban emlékművet emelt II. János Pálnak a közakarat. A 2006-ban emelt emlékművön az elhunyt pápa bronzszobra áll egy boltív alatt, ez utóbbin egy 8 méter magas óriási kereszt magasodik.

A szobrot a város díszpolgára, Zurab Cereteli grúz származású orosz képzőművész ajándékozta a településnek. A világhírű festő és szobrász az ezredforduló óta monumentá-

lis alkotásokban gondolkodik: moszkvai Nagy Péter-szobra 94 méter magas, Sevillában található Kolumbusz-szobra mintegy 50 méter. Az egyik fő művének nevezett, a 2001. szeptember 11-i terrortámadás áldozatainak emléket állító műve az amerikai Bayonne városában 30 méteres, de a moszkvai Győzelem parkban felállított háborús emlékműve már megközelíti a 142 métert.

Ezekhez képest a nyolc méter magas kereszt apróság. Mégis ez a kereszt szúrta valakik szemét. Bírósi keresetet indítottak elene. Sikerral. Akadt egy „francia” bíróság, amely az emlékmű lebontásáról döntött, azaz lebontásra kötelezi a kisváros önkormányzatát.

„Az ítéletből következően az emlékművet el kell távolítani a jelenlegi helyéről” – közölte a bíróság, amely hat hónapot adott a városnak a döntés végrehajtásához.

Mindez nem egy elképzelt világban, egy abszurd drámában, hanem az Európának mondott földrészen, a kereszténynek hitt Franciaországban történt. A bíróság szerint az alkotás ellentétes az

állam és az egyház szétválasztásáról rendelkező törvénnyel. Az emlékmű „elhelyezésénél és méreteinél fogva feltűnő jellegű, és mint ilyen, ellentétes a Francia Köztársaság világi jellegét előíró alkotmánnyal, valamint az egyház és az állam kettéválasztásáról rendelkező 1905. évi törvénnyel” – indokolta döntését a rennes-i közigazgatási bíróság.

Talán a józanész és az állam szétválasztásáról is rendelkezik az a törvény? Ha nem volna feltűnő az emlékmű – mondjuk, csupán egy arasznyi kisplasztika lenne –, akkor már nem zavarná azt a bizonyos különválasztást? És akkor hogy állunk a katedrálisokkal? Azokat is le kell hamarosan bontani? *molnos*

Kutyabőr

Valóságos kultusza van a családfakészítésnek. Az emberek szeretnék visszafelé minél több generáción át felfedni őseiket a nyomokat gyorsan eltörő időben. Többnyire csupán az elmondottakra alapozhatnak, de az emlékezet általában a nagyszülőkön túl alig szolgál hiteles adatokkal. Régebben a rokonsági kapcsolatot jobban ismerték és tartották. A házasságkötésnél érvényes jogszabályok (ún. házassági akadályok) miatt a házassulandó feleknek a távolabbi, negyedik fokú vérségi kapcsolat is figyelembe kellett venni. A közeli vérrokonok házasságának kiküszöbölésére és megakadályozására szolgált a háromszori kihirdetés intézménye (promulgatio).

A kutyabőr a címeres levél régies, köznyelvi elnevezése. A simára kidolgozott állatbőr volt a nemesi oklevelek pergamenje. A pergamen egy különleges technikával kikészített puha bőr, amely a korábban egyeduralkodó papirusznál alkalmasabb felületet ad az írásra. Később az olcsó papír fokozatosan kiszorítja, de tartóssága okán még egy jó ideig használták fontos iratok, például a nemesi levelek alapanyagául. Persze, ezt is gyakran helyettesítették a könnyebben hozzáférhető, olcsóbb és kevésbé jó minőségű kecske-, birka- és borjúbőrrel, de az elnevezés megmaradt. Az elnevezést talán azért őrizte az emlékezet, mert a kutya bőréből készített anyag volt a legjobb minőségű: szép, vékony, ugyanakkor erős is.

Álljon itt egy példa, hogyan nézett ki egy kutyabőr, mit írtak rá cirkalmas betűkkel, rangokkal, címekkel sorjázó hosszú bevezetővel, és milyen pecséttel pecsételték meg nem csupán egy embernek és családtagjainak sorsát, de az utódokét is hosszú időre! Sajnos, ezt is megviselte az idő, megkopott a hajtásoknál, szélei beszakadoztak, egy-egy kisebb folt is rákerült, de a ráírt információt máig is őrzi. Pedig nem mostanában állították ki.

Ma már a házassélek gyakran nem ismerik egymás közeli rokonságát sem. Nem is törekednek rá, de az ősökre azért ők is kíváncsiak. Bizony szeretnének néhány adatot megtudni róluk. Legalább a nevüket. De alig akad otthon a múlt ködeit picit is oszlató írás. A kommunizmus évtizedeiben, hogy ebből is ne legyen bajuk, félelmükben sokan attól is megváltak, ami még ott lapult régi ládák mélyén. Inkább félték, mint féltették a régi írást, s ez meglátszik a mégis megmaradt iratokon. Általában nem megfelelő körülmények között tartották, s akkor is ha időtálló kutyabőr volt, bizony ott van rajta a gondatlanság és az idő vasfógának nyoma.

Gyermekkorom óta tudok róla, hiszen családi ereklyeként emlegették, de csupán másfél éve sikerült megpillantanom. Tudom, az ember nemességét valójában a lelke nemessége adja, és erről nem mindig állítanak ki okleveleket. De olykor az is megesik. A kései utódnak ebben semmi érdeme nincs, és nem is lehet. De abban igen, hogy megőrzi, illetve tisztelettel megemlékezik róla.

molnos

A Korondi MONOS TAMÁS 1742-ben Mária Teréziától kapott latin nyelvű nemesítési adománylevelének magyar fordítása

Fordította: dr. Énekes Ambrus, Pécs

„Mi, Mária Terézia Isten kedvező kegyelméből Magyarország, Csehország, Dalmái, Horvátország, Szlovénia, Ausztria főhercege, Burgundia, Brabant hercege, Milánó Styria/Stájerország/ Karinthia Krajna Mantova, Párma, Piacenza Limburg Luxemburg, Geldern, Württemberg hercege, alsó és felső Szilézia Hercege, Svécia és Erdély fejedelme, a római szent birodalom, Burgau, Morvaország, felső és alsó Lausitz örgrófja, Habsburg, Flandria, Tirol Terrete, Kiburg, Görz és Gradiska és Artois Grófja, Elzász tartománygrófja, Nanmer grófja: a vend örgrófság, Salzburg és Mecheln ura Lotharingia és bár férjezett hercegasszonya, és Toscania nagyhercegnője. A jelenlévők

emlékezetébe ajánlva tudtára adjuk mindenkinek, akiket illet, hogy amikor a feleségükhöz folyamodtak alázatosan a mi hűséges alattvalóink közül közbenjárásunkért, hogy a valóban tartós megfontolt és hűséges szolgálatú megbízható MONOS TAMÁS, aki az Udvarhely Székely székben lévő Korondon nyert birtokról származó valamely nemese a felségeknek, miután iskolai tanulmányait szokás szerint filozófiai, tanulmányait sikeresen befejezte, és a mi erdélyi fejedelemségünk örökösödési jogának megismerésére törekedett.

Ismereteit közszolgálatlaltal és a kormányzékai kancelláriákon, mint jogvégzett jegyző, mint kancellári hivatalnok növelte, tehetségéből származó, alkalmas ismereteivel, melyek ismeretekkel alátámasztottan kiemelkedőek. Már napjaink hatéves török háborújában szolgálataival kitűnve a tartományi csapatok mellett szolgált mint hadbiztos, hűségesen leleményével tűnt ki és fáradozott.

Jóindulatúan reméljük, hogy tehetsége a későbbiekben, sőt a jobbjára a becsületes alkalmazkodásával fog kitűnni, miként szolgál.

Ugyanezt MONOS TAMÁS és az Ő örököseit és mindkét nembeli leszármazóit, a királyságunkból fejedelmi hatalmuk teljességéből, különleges kegyükből állapotunkból, bölcsen uralkodván, az előbb említett és a mi erdélyi fejedelemségünk, valamint a mi magyar királyságunk és más királyságok és fejedelemségek és mi örökös tartományaink valódi és kétségbe nem vonható nemesi közé bevettük és hozzászámítottuk, jóváhagyva a beiktatás és a hozzáírást és biztos tudásunkkal és megfontolt lélekkel megengedjük, hogy az elkövetkezendő jövőben, minden években...kiváltságokkal és immunitásokkal, melyekkel... a már említett erdélyi fejedelemségünk és a mi magyar királyságunk és más királyságok és fejedelemségek és mi örökös tartományaink valódi és kétségbe nem vonható nemesi, amelyek a mi régi szokásainkkal élnek, örvendeznek, azt gyümölcsöztetik, és megterhelni van lehetőségük, ez vonatkozzon az előbb írt örökösökre minkét nembeli leszármazóira, hogy éljenek vele a lehetőségek szerint.

...hogy kegyünket megmutassuk szabad végrendelkezést, a nemességnek kétségbevonhatatlan bizonyítékát a címer...A pajzs álló katonai pajzs, a jobb alsó részén kürt, a bal alsó részében vastag vonalakkal és vörös színnel kiformált rézsütosan levágott kar amelyben hüvelyéből kivont kard van hegyével felfelé tartva, markolatát lefelé tartott hegygel tartva. Azonkívül a felső részre a kűrthöz a baloldalon égszínké színnel van festve a sugarait rezgető nap, jobb alsó részen nádasok között élő égszínkére festett hattyú, mely saját úzását mutatja be, sisakdíszként zártrostélyú sisak és ezen királyi korona ékkövekkel és gyöngyökkel díszítve, és azután egy férfialak kékszínű ruhában és turbánba öltöztetve nyúlik túl a pajzs gombján.

A hüvelyéből kihúzott kardtól balra egy levágott babérkoszorú ágat jelenít meg. Legfelül a sisak csúcsán égszínké és ezüstszínű szalagok bíborral és arannyal kevert színekkel vannak megkülönböztetve. A pajzs széle ércel van futtatva. Azt igen szépen díszítik jelen oklevelünk elejét, a festő veleszületett tehetségével, fényes

jeleivel ábrázolva került szemünk elé.

Ugyanez a MONOS TAMÁS örököseink és mindkét nembeli leszármazóinak megengedjük, és ránk ruházott eltökéltséggel és biztos ismereteinkből származó szabad lélekkel megengedjük, hogy ő maga és az elkövetkező utódok mindig örök időkben a nemesség jelvényeit kétségbe nem vonható módon, az előbb említett magyar királyságunk és más királyságunk és hercegségünk, és az örökös tartományaink nemességének jogával és kiváltságaival és mentességeivel, amellyel természetes jogon, vagy régi szokásaikkal éltek... használják és annak örvendezzenek a mezőkön, a küzdelmekben a kézitusákban a dárdavetési gyakorlatokbana harci tornákig és bármely katonai gyakorlatokban, és a nemesi pecsétet használják bársonyokban és kárpiton...pecsétgyűrűkön, zászlókon, pajzsokon, sátrakon és temetőken, és általánosságban bármilyen ügyben és hadi vállalkozás bármely fajtájában.

A nemesség valódi, igaz, és kétségbe nem vonható jogán és címén....amellyel az emberek előtt számára valamiféle helyzettel, ranggal, feltétellel, méltósággal és kiváltsággal van megjelölve és feldíszítve az előbb említett személy, akarjuk és megbízuk, hogy hordja s viselje...és azt gyümölcsöztesse, használja, és örvendezzen neki és éljenek vele az örökös és a mindkét nembeli leszármazottak.

Nemesítjük a családot, melyhez hozzájárulunk és feljegyeztetjük, hogy jelen elhatározásunkat nagyobb függő pecsétünket ráhelyezve.....megerősítjük, a jelen oklevél rendelkezésének megfelelően.

Kelt a mi Bécs városunkban, Ausztriában az Úr 1742-ik esztendejében augusztus havának negyedik napján, uralkodásunk második évében.

Mária Terézia”

Megjegyzés: A pergamenre írt nemeslevélhez jó arasznyi átmérőjű „nagyobb függő pecsét” tartozik, melynek köriratán ez áll: „MÁRIA TERÉZIA REG.HUNG.BOH.ACHID.EUX.BUR.BRAMESTY. KCAR.PRIN TRANS. COMH . B, FI...GOR...”

Élek!

De még mielőtt kilehelnéd lelkedet, összeszeded minden erődöt és bátorságodat, és segítségért kiáltasz. Csak egy halk hangfoszlány hagyja el kiszáradt ajkad mégis óriási erőfeszítésbe kerül, és többet ér minden szónál, hiszen rövid életed során soha nem kértél segítséget. Csak remélni tudod, hogy valaki meghallotta segélykiáltásodat és segítségére siet. Vársz és vársz, de nem érkezik válasz. Fekszel, próbálsz lélegezni és túrsz tovább. Hirtelen fájdalmas kiáltásra leszel figyelmes. Te voltál. Egy inda szíved legfájdóbb pontjához tévedt felszakítva a még be nem gyógyult, óriási sebet. Teleszívod magad oxigénnel, felnyögsz, koncentrálsz, maradék erődöt hangszálad megszólatatására fordítod és újra kiáltasz. Ezúttal hangosabb, erőteljesebb hangot préselsz ki magadból. Biztos vagy benne, hogy valaki felfigyelt hangodra. Pillanatokkal később ott terem melletted egy alak. Nem tudod ki ő, de tudod ő a megmentő. Hangod cserben hagy, csak könyörgő, fájdalomtól eltorzult arccal nézel rá, majd nagy erőfeszítéssel kinyögöd: „Segíts!” Nem tudsz többet mondani, de nem is szükséges. Szavak nélkül is megért téged. Látja szenvedésed, szinte érzi fájdalmad. Nem fordul

el, mikor meglátja a rengeteg levelet és indát. Megvárja, míg képes vagy beszélni, de te csak annyit tudsz kipróbálni magadból: „Segíts, nem bírom tovább, meg fogok halni!” Minden egyes szó kimondásakor egy-egy ág feléd sújt, az indák pedig még jobban szorítanak. Újra felnyögsz, mert az inda felszakított egy újabb sebet. Erőd végleg elhagyott. Moccanni sem vagy képes, de ő lehajol, megfogja kezéd és csupán annyit mond: „ne add fel! megcsinálod. Biztos vagyok benne.” Ebben a pillanatban erőd megújul. Tudod, hogy egyedül kell megküzdened a növényekkel, de van valaki, aki külső szemlélő bár, mégis melletted van, nem hagyja hogy erőd elhagyjon, teli torokból kiáltja: „Ne add fel! Megcsinálod!” Újabb erőfeszítések árán felállsz. Lábad meginognak, egész tested remeg, de ő nem hagyja, hogy eless. Hozzá kezdesz a harchoz. Először a szívedről téped le az indákat, de pusztán kézzel nem megy, mert teljesen behálózták a hosszú növények. Késre van szükséged, ő odanyújtja neked. Órákig harcolsz, majd felordítasz. Sebet ejtettél szíveden, de nem törődsz vele. Most az a fontos hogy megszabadulj szorításukból és újra kapj levegőt. Néhány óra elteltével szíved

újra indáktól mentes. Mikor végzel az indákkal, eltávolítod a rád ragadt leveleket. Eltávolításuk fájdalmas, úgy érzed mintha egy-egy húsdarabot tépnél ki annyira beléd ragadtak. Fel akarod adni, de ő ott van és nem engedi. Hol füledbe súgja, hol ordítja, hogy ne add fel! Ez energiával tölt el, így tovább küzdesz. Már csak a lábaidat kell kiszabadítanod. Mély levegőt veszel, tüdőöd megtelik oxigénnel, szíved vért küld mindenhova, így lecsapod az indákat, széttéped a leveleket, összeszeded minden erődöt és lépsz egyet. Kiszabadultál! Körbe nézel. Körülötted mindent vér, széttépett levelek, indák borítanak. Mély levegőt veszel és hátat fordítasz a csatatérnek. Köszönetet mondasz, majd lépsz kettőt. Erőd újra elhagy, mert túl sok energiádba került a harc. A megkönnyebbüléstől sírni kezdesz. Ő hozzád lép, átölel és a füledbe súg valamit. Elmosolyodsz, megöleled és újra segítséget kérsz, mert egyedül képtelen vagy a járáshoz. Túl sok a régi, felszakított valamint új seb, melyek kimondhatatlan fájdalmakkal járnak. Lehajol, átkarol, felsegít te pedig ragyogó arccal, csillogó szemmel kiáltod a messzeségbe: Élek! Újra élek!

Szekeres Eunika, IX.C

Köszönetet mondok szovátai, parajdi, nyárádremetei barátaimnak és ismerőseimnek, akik életem rendkívül nehéz órájában mellettem voltak.

Németh János

Madárdalos strófák

Csörrenő pintyverés,
rigó fuvolója.
Kora tavasz van még,
ennyi elég mára.

Április elején
újabb s újabb tétel,
szemközt az eressel
fecske ficserékel.

Majd jön a poszáta,
mezei és kerti,
tavasztól tavaszig
dalát nem felejtí.

Magas lombok között
tisztahangú strófa:
„kell-e dió fiú?”
sárgarigó-flóta.

Nádszálon csúszkálva
nádírigó kattog,
május-éjszakákon
fülemüle csattog.

Kacagó zöldküllő
klü-klü-klüt kiáltoz,
fűben, zöld vetésben
kurta haris harsog.

Tavasztató van már,
nyárral elegyedve,
pacsirta-trilla hull
fényvel keveredve.

2015. április

Németh János

Hulló csillagok

Nem tudni miért,
honnán s milyen régen,
egyszer csak voltunk
– apró pontok
a végtelenségben –,
s az űr tátongó szája
egy ideig megkímélt.

Csakhogy sorsunk
a villanásnyi lét:
alázuhanunk
és elégünk hirtelen.
Hulló csillagok vagyunk
az augusztusi égen.

Kevéske fényünk
úgy szórjuk szerteszét,
hogy hátha látja valaki,
mi történt,
s megcsodálja
bukásunk szép ívét.

Molnos Ferenc

Kitalált hagyomány, vagy talán mégsem?

A csíksomlyói búcsúval kapcsolatosan manapság olyan vélemények jelennek meg a sajtóban, amelyek az ünnepet próbálják kisebbiteni, idegen kifejezéssel dehonesztálni. Tulajdonképpen a vélt alapokat támadják. Azt hogy a vallásukban támadott székelyek ellenállásának dicső pillanata lenne.

Sorolom az érveiket:

1. Az, hogy 1567-ben János Zsigmond erdélyi fejedelem haddal próbálta a csíki székelyeket unitárius hitre téríteni, s a székelyek azonban a csatában győzedelmeskedtek, valótlán.

2. 1567-ben nem létezett még unitárius vallás, az 1568-ban megtartott tordai országgyűlés után beszélhetünk unitarizmusról, szélesebb körben 1571 után terjedt el. A fejedelem 1569-ben tért át az unitárius hitre, 1567-ben nem téríthetett hisz még ő maga sem volt megtérve.

3. Az unitáriusok ragaszkodtak és ragaszkodnak a lelkiismereti szabadság és türelem eszméjéhez és pont ezért soha nem terjesztették erőszakkal a hitüket.

A csíksomlyói pünkösdi búcsú eredetéről nem ismerünk korabeli feljegyzést. Egy legenda létezik, mely szerint a fejedelmi erőszak ellenében fegyverrel védelmezték meg hitüket a csíki székelyek, s annak emlékére tartották búcsújárását az azt követő időszakban.

Későbbi feljegyzésről viszont tudunk, id. Cserey Farkas 1780-ból való *Geographia Mariana Regni Hungariae* című munkájáról. Ez a munka ugyan elveszett, de megmaradt róla egy feljegyzés. 1862-ben Nagy Imre idézte *A csíksomlyói tanoda és nevelde* című írásának egy jegyzetében.

Sokan írtak a témáról, de valóban alapos kutatás alá

Mohay Tamás vetette. Ebből született *A csíksomlyói pünkösdi búcsújárás*

Történet, eredet, hagyomány című könyve.

A budapesti kutató munkáját az írott forrásokra alapozta, és ezek alapján jutott arra a következtetésre, hogy mivel a csíksomlyói pünkösdi búcsú eredetéről csupán a 18. század végén bukkannak fel írások, az 1567-es ún. „nagyerdei csatának” a korabeli dokumentumokban nincs nyoma, következésképpen a búcsú általánosan ismert eredettörténete nem egyéb, mint mítosz. Tudatosan terjesztett mítosz, amelynek eredetét az 1770-es évekre teszi. Losteiner Leonárd csíksomlyói ferences történész kéziratoss történeti munkáira hivatkozik, majd a már említett Cserey Farkas *Geographia Mariana Regni Hungariae* című munkájára, amelyről azt véli, hogy valójában az ő szilágykrasznai birtokán tevékenykedő ferences udvari káplán, P. Katona György munkája.

Csakhogy ezzel nincs kimerítve a téma, hiszen a valószínűségnek van olyan szelete, amellyel mit sem tud kezdeni az oknyomozó történettudomány. Ha csak az írásos anyagot fogadjuk el bármire is igazolásul, akkor nagyon szegények leszünk. Ezt leginkább egy néprajzkutató tudja, hiszen napirenden szembe-sül vele. Maga is látja, hogy amint a búcsúval kapcsolatos anyagot kutatja, az egyre inkább az idő homályába vész, néprajzi vonatkozásaiban is egyre kevesebb hiteles forrást talál, nagyon sok elem hiányzik az írásbeliségből. Kénytelen tudomásul venni, hogy ami volt, az nincs feltétlenül lejegyezve, számunkra írásban is örökölni hagyva, és következésképpen azt is,

hogy ami nincs lejegyezve, azt nem lehet bizonyossággal meg nem történni, valótlannak, nemlétezőnek tekinteni. Ellenkező esetben eldobjathatnánk csaknem a teljes hagyományrendszerünket, meg kellene tagadnunk magunkat, hiszen alig néhány generáción át tudjuk követni leszármazási vonalunkat, iratokkal ennél is kevesebbet tudunk bizonyítani.

Anélkül, hogy vitatkoznám a tudós kutatóval, vitatkozom azokkal, akik rá hivatkozva olyan megállapításokat tesznek, mint amelyeket cikkem elején három pontban felsoroltam.

Mivel magyarázható, hogy akkoriban Erdély magyar lakosságának mintegy fele csatlakozott az unitárius egyházhoz? Persze, a csíkiak nem. Egyáltalán miként jutott el abban a korban, azon kommunikációs csatornákon át egy új eszmerendszer a vidéki emberekhez?

Az unitárius vallás megismereteim, szerintem nem a vallásszabadságot kimondó tordai országgyűléssel vette kezdetét. Az 1557-es országgyűlésen ismerték el hivatalosan a protestáns egyházat, majd az 1568-as országgyűlésen hirdették ki – Európában elsőként – a vallásszabadságot, amely biztosította a recepta religio-k (bevett vallások), a katolikus, a lutheránus, a református és az unitárius vallások szabad gyakorlását és terjesztését. Vegyük ténynek, hogy a terjesztéssel eddig a határozatig vártak?

Az, hogy egy esetleg elveszített csatáról a királyi krónika nem emlékezik meg, talán nem elképzelhetetlen, hiszen nem azt szokták abban csokorba szedni, hanem a győzelmeket.

Nem állítok, csak kérdezek, csak szempontokat vetek fel, és utalásokat teszek arra, hogy bizony voltak nagy vallásváltó

fordulatok akkoriban, amikor az új eszme hatásán túl még más dolgok is hozzájárultak ahhoz.

Íme néhány dolog, amit még érdemes figyelembe venni:

a. Csíksomlyó már a középkorban Máriakegyhely volt, erről tanúskodik IV. Jenő pápa 1444-ben kelt búcsúkiáltás-got adó levele, amelyben arról esik szó, hogy Csíksomlyóra nem szűnik meg „összefolyni”, „összeseregleni” (latinul: „confluere esse”) a nép. A dokumentum szerint a kegyhely ekkori búcsús ünnepe Sárlos Boldogasszony napján, július 2-án volt, mint ahogy ma is ez a kegytemplom „valódi” templombúcsújának napja.

b. További tény az is, hogy a reformáció terjedése a 16. század második felében valamilyen oknál fogva valóban megállt a Székelyföld közepén, és a keleti székelység áttérítésére végül is nem került sor.

c. Az unitárius fejedelemnek és közvetlen környezetének hatására ez idő tájt katolicizmusellenes országgyűlési határozatok is születtek (például 1566 végén), amelyek épp 1567 táján természetszerűen vezettek vallási feszültségekhez, amelyeket épp az 1568-as tordai országgyűlés vallásszabadságot kimondó törvénye volt hivatott rendezni.

d. Nem tudhatjuk, hogy vajon nem állt-e valamilyen létező néphagyomány a lejegyzett eredetmítosz mögött.

Nem folytatom ezt az érvelést, mert ezzel nem oldódik meg a csíksomlyói búcsú eredetének titka, s a vallásfelekezetek közti békét és toleranciát sem segíti. A búcsú mai jelentéstartalmával, üzenetével mindezeknél sokkal fontosabb. Különösen azért, mert valójában nem felekezetek mentén elválaszt, de összeköt egy nemzetet. - molnos -

A tanár megkérdezi, hogy minek az ünnepe volt a rendszerváltás előtt május 1. - Május elseje apámnak a kikelet és a hazaszeretet ünnepe volt - vágja rá Móricka. - Meg is tudod magyarázni? - Akkor neki is a tэрre ki kellett állni, noha ... (folytatás a rejtvényben)			Készítette: Molnos Ferenc	Fizetésnek jól hangzik	Szolgalelkű emberEK	Idegen Elek	Fordítva vett sporttrikó	... Románe (Vízügy)	Nagyság, méret (ang.)	Zero no Tsukaima	Savanyú	
Poén			>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gazdság jele volt			>									
Alalízátat			>									
	Együtműködési	Turócszentmárton városrésze	Baranyai falu Újraszervez	>			Alá Spanyol város	>		Magad A Balaton folyója	>	
Ráma	>	✓	✓	✓		Személyed Ex ... se reficit	>	✓	Tenisz játszma Úrmérték	>	✓	
Műtő	>							Miniatura készítő Tollforgató	>			
-ért (latin)	>			Pamut-szövet Névelő	>						Volt Verklis	>
Real Estate Research Association	>			✓	Bevés RT (francia)	>				Kiütés Észak románul	>	✓
Offline Sport Games	>			Édes mártás Idómérők	>	✓			Nílus Lagerkvist regénye	>	✓	
Diagnális	>	Szándékozó Spanyol férfinév	>	✓				Német város Kadét lesz!	>	✓		
Hamvveder	>			✓	Kérdőszó Oxigén	>	Megállapodás Kipcsák	>	✓			
Egyiptom fővárosa	>			✓	Fegyverem Óriaskigyó	>	✓					
Perui város	>			✓	Attila bátyja Hörpintő	>	✓			Előtag: vissza Kis Etel	>	
Férfinév	>			✓				A házban Schutzstaffel	>	✓		
Csodálkozás szava	>	Olvadt kőzet Zorró	>				Bukott angyal Alfa	>	✓			
Hozzáalkalmazkodó	>	✓				Olasz város	>	✓				

Felelős kiadó: Szóvátai Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester
 Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkeszti: Siklodi Zsolt
 Lapszámunk munkatársai: Bíró Magdolna, Fülöp Judit, Kiss Zsófia,
 Németh János, Szekeres Eunika

ISSN 2069-0827